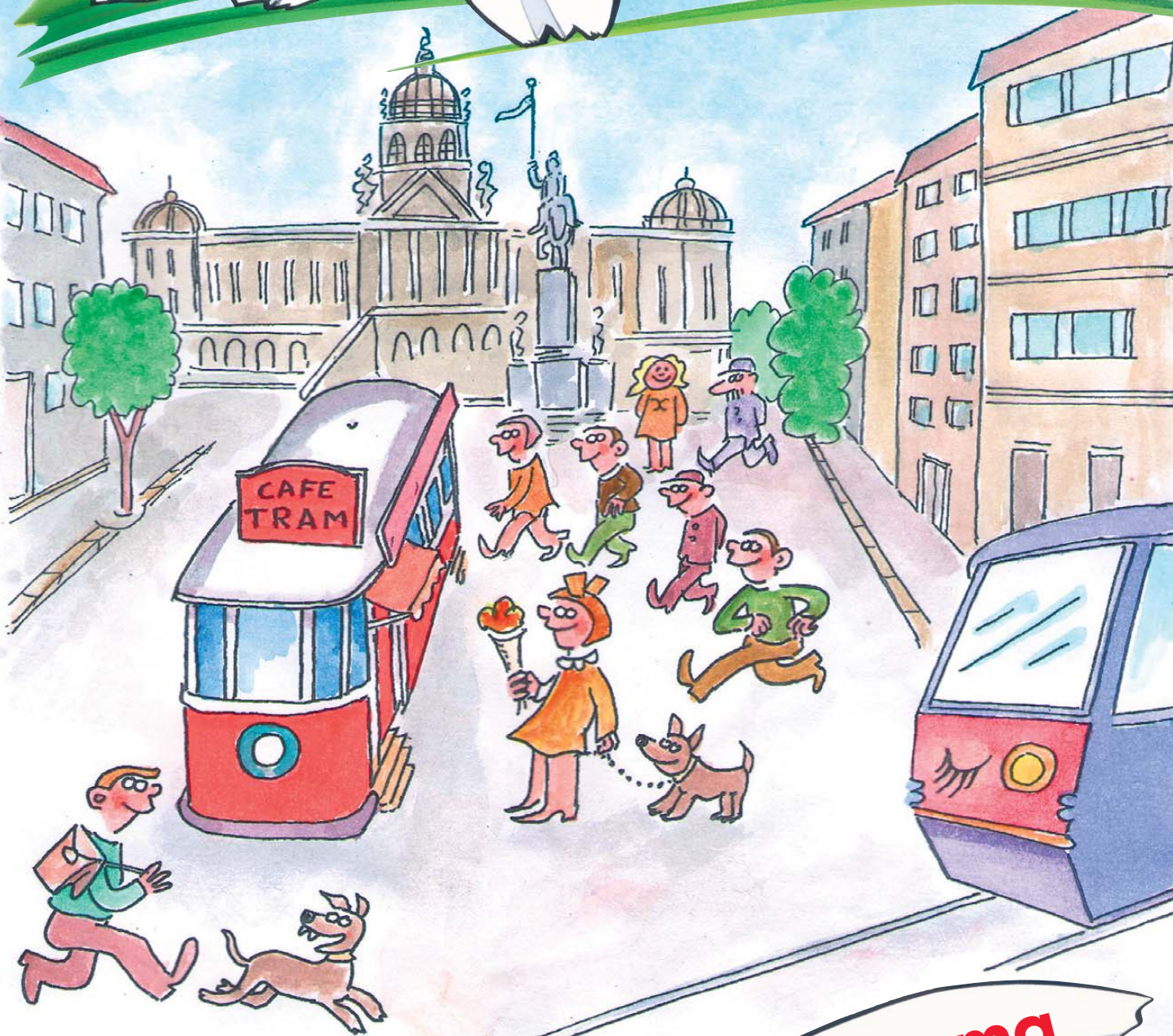

KOPRETINA

zdarma

PRE

Pražská energetika, a. s.
dětem od 4 do 12 let

číslo **9**

PÁV – OBRAZ Z KNOFLÍKŮ

Jestli máš z kreslení jedničku, tak si určitě poradíš s nakreslením páva i s celkovou kompozicí obrázku. Pokud ne, můžeš se inspirovat naším nápadem a obkreslit si páva z této stránky.

Připrav si malířské šepsované plátno, které se dá koupit ve výtvarných potřebách, v obchodních domech, nebo prostřednictvím internetu.

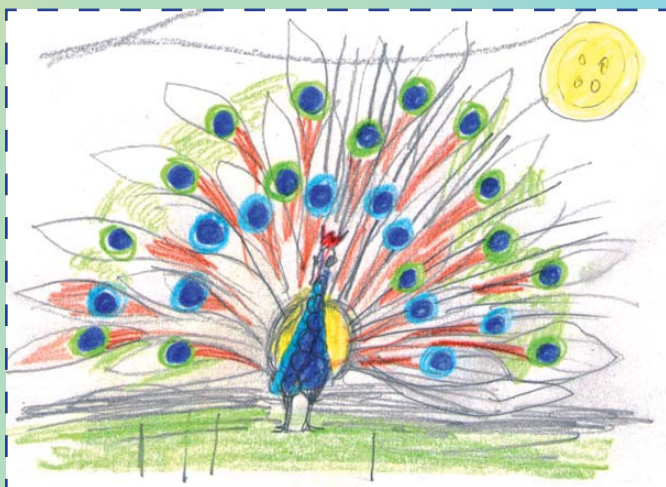
Knoflíky je nejlépe použít bílé, protože barevné v takovém množství lze sehnat jen obtížně. Bílé knoflíky obarvíš na příslušnou barvu lihovými fixy.

Na malířské plátno nakreslíš kompozici, na podbarvení páva je nejlepší použít akrylové barvy.

Nakonec přilep knoflíky oboustrannou lepicí páskou. Vše můžeš zafixovat akrylovým lakem.

Obrázek je hotov, už jen zarámovat a pověsit, můžeš ho pověsit i bez rámu, jen je potřeba vyrobit na jeho zadní straně poutko z provázku.

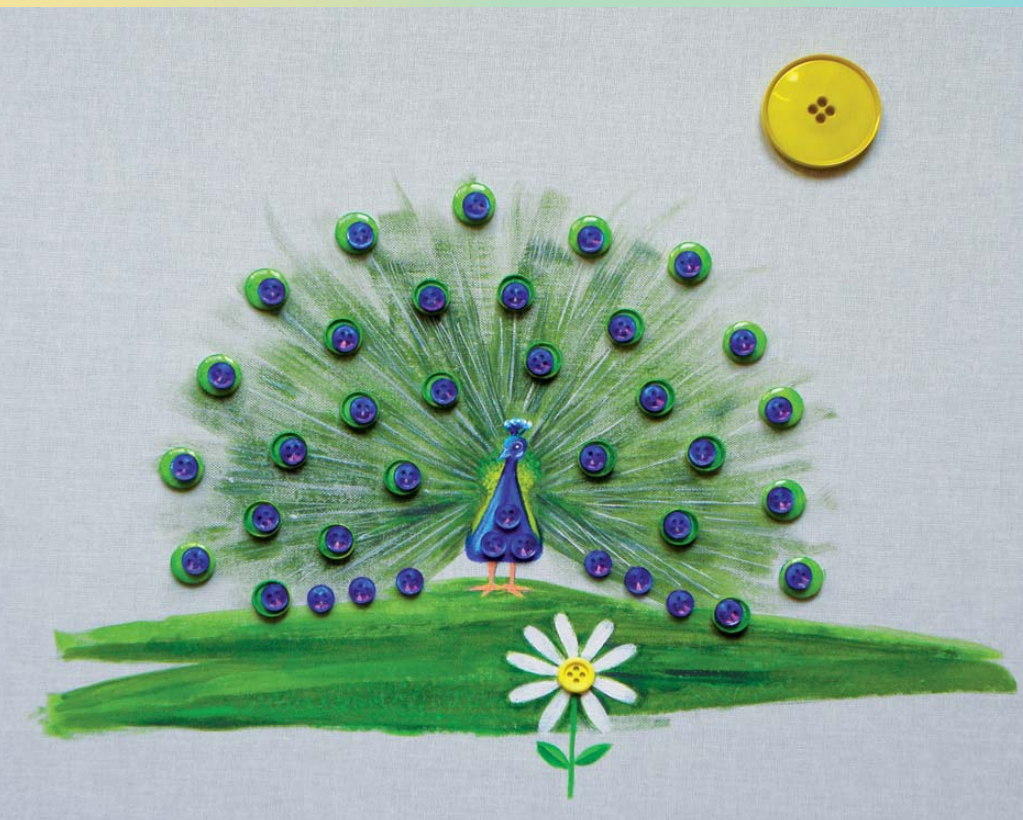
Hodně úspěchů! Pokud máš jiný nápad, třeba strom, nebo nějaké jiné zvíře (slon, žirafa), s chutí do toho!

Co budeš potřebovat:

- malířské plátno,
- knoflíky (barevné nebo bílé),
- lihové fixy,
- oboustrannou lepicí pásku,
- akrylové barvy,
- menší štětec,
- akrylový lak na zafixování.

K zavěšení obrázku na stěnu ještě provázek a papírovou lepicí pásku na poutko.

O STARÉ TRAMVAJI

Byla jednou jedna červená tramvaj, Anička se jmenovala, která znala každý dům ve velkém městě Praze. Měla totiž proježděné všechny tramvajové trasy. Ale stejně nebyla šťastná.

Jezdila městem spoustu let, v dešti i větru a také v parném letním slunci. Vozila děti s maminkami a tatínky, vozila babičky i pejsky Voříšky z Vinohrad do Vršovic a z Vršovic do Holešovic.

Jak tak jezdila, pokukovala po ulicích a obchodech s dobrotami a snila o tom, že si jednou užije tu vůni z báječných jídel, která vařily restaurace kolem trati. V tramvaji se totiž jíst nesmí, takže tramvaj Anička si vůně čerstvých jahod užila jenom, když před holešovickou tržnicí zůstala jednou stát ve veliké dopravní zácpě. Silnice i koleje se však po chvíli uvolnily a ona musela zase na cestu.

Jak tak léta šla za sebou, cítila stará tramvaj, že se jí jezdí čím dál hůř. Do kopce jí to nešlo a v zatáčkách příšerně vrzala. Bolela ji kolečka a svědila ji trolej. No jo, léta jsou tady. Na kolejích začala potkávat mnohem mladší kolegyně, nové luxusní škodovácké tramvaje. Obdivně se dívala, jakou rychlostí zvládají ujet těžké trasy, a bylo jí tak nějak smutno. Tušila, že se blíží její konec. Jenom ne na šrotoviště, říkala si v duchu a bála se, aby neskončila v lisu jako kostka plechu. Jednoho dne z ní pan řidič vystoupil, pohládl ji po čumáku a povídá:

„Moje milá, dneska jsi jela naposledy.“

Aničku to potěšilo, protože si říkala, že už se najezdila přece jenom dost. Potom se ale velice lekla. Co budu já nebohá teď dělat. Že oni mě sešrotují? Leknutím jí málem upadla trolej a kolečka vrostla do země.

„Nejvyšší čas,“ řekl pan řidič a šel si do stánku koupit párek v rohlíku, který Aničku voňavě polechtal v jejím dopravnickém nose. Přijel pro ni vlečný vůz a odtáhnul ji do depa.

Kolem ní se v depu sešli inženýři v bílých pláštích. Jeden z nich zrovna slavil narozeniny a nesli mu dort s hořícími svíčkami. Nevěděl, když je sfouknul, kam s dortem a jak ho nabídnout spolupracovníkům.

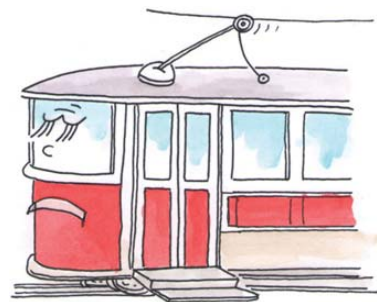
Nebylo si totiž kam sednout. Anička mrkla reflektorem a úslužně jim otevřela dveře: „Jen dál, pánové inženýři, já mám spoustu míst k sezení. Když si přinesete stůl, máte u mě o hostinu postaráno.“

Inženýr pochopil a pohládl ji po červeném boku. Nastoupili a v tramvaji Aničce oslavili inženýrovy narozeniny. Byla už tma, když se rozházeli, ale vrchnímu inženýrovi se v tu chvíli rozsvítilo.

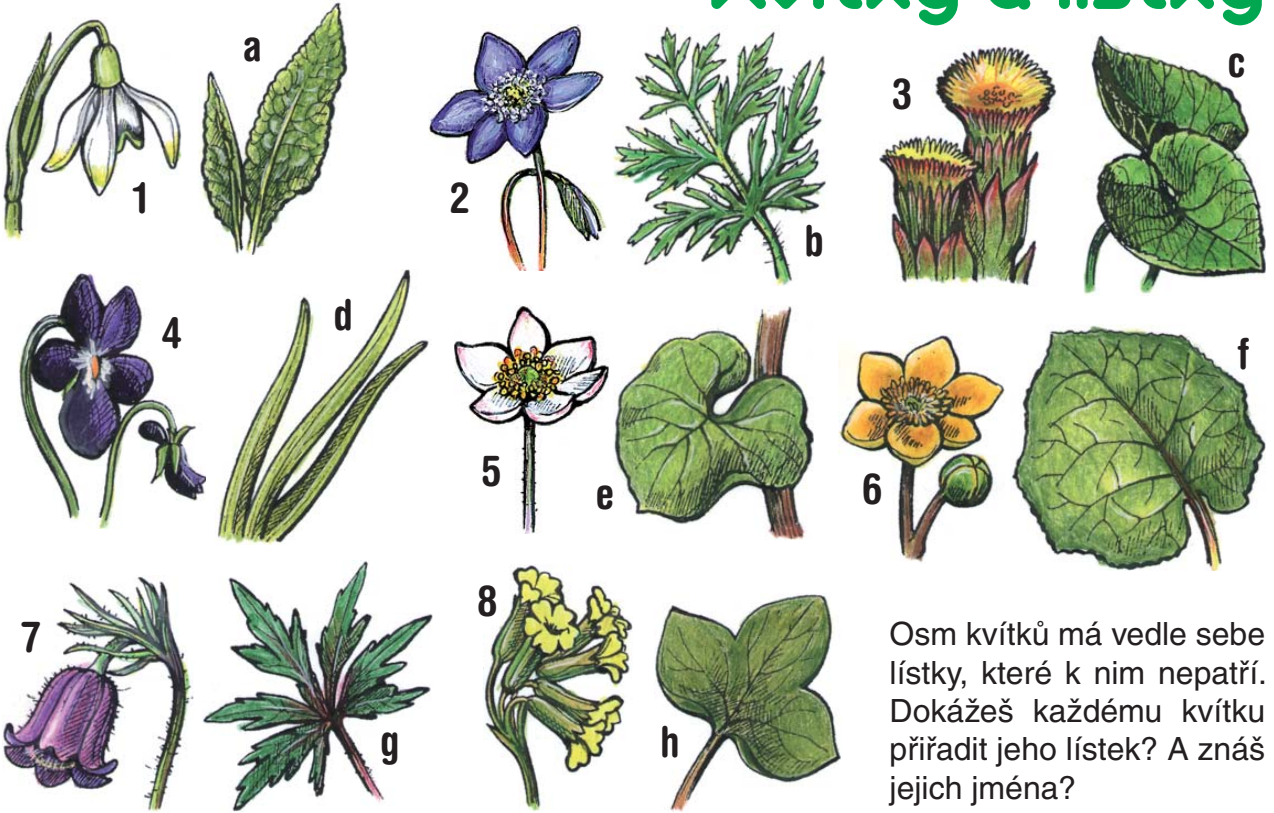
„Mám báječný nápad, kolegové! Už vím, co uděláme s naší starou dobrou Aničkou!“ Tramvaj si pomyslela, snad mi teď, když jsem jim uspořádala oslavu, nedají příkazem to šrotiště! To by od nich skutečně nebylo hezké.

Nedali. V depu ji naleštili a vyspravili, k sedadlům přišroubovali malé stolký a odvezli ji do samého krásného středu města, na Václavské náměstí. Kolem chodilo

množství turistů, kteří si obdivně naši Aničku prohlíželi. Dmula se pýchou, když na ni dali vývěsní štít s nápisem Café Tram. Cukráři přinesli spoustu voňavých zákusků a chladivou barevnou ovocnou zmrzlinu. Do Aničky se zase začaly hrnout davy. Děti a psi a maminky a tatínkové s dědečky a babičkami. Všichni společně si vychutnávali vůni vanilky a skořice a badyánu a citronové kůry a čerstvých jahod... Pochutnávali si ve staříčké tramvaji na zmrzlině a žlutkových věnečcích, kolem se linula vůně kávy a kakaa. Anička byla konečně tou nejšťastnější tramvají ve městě.

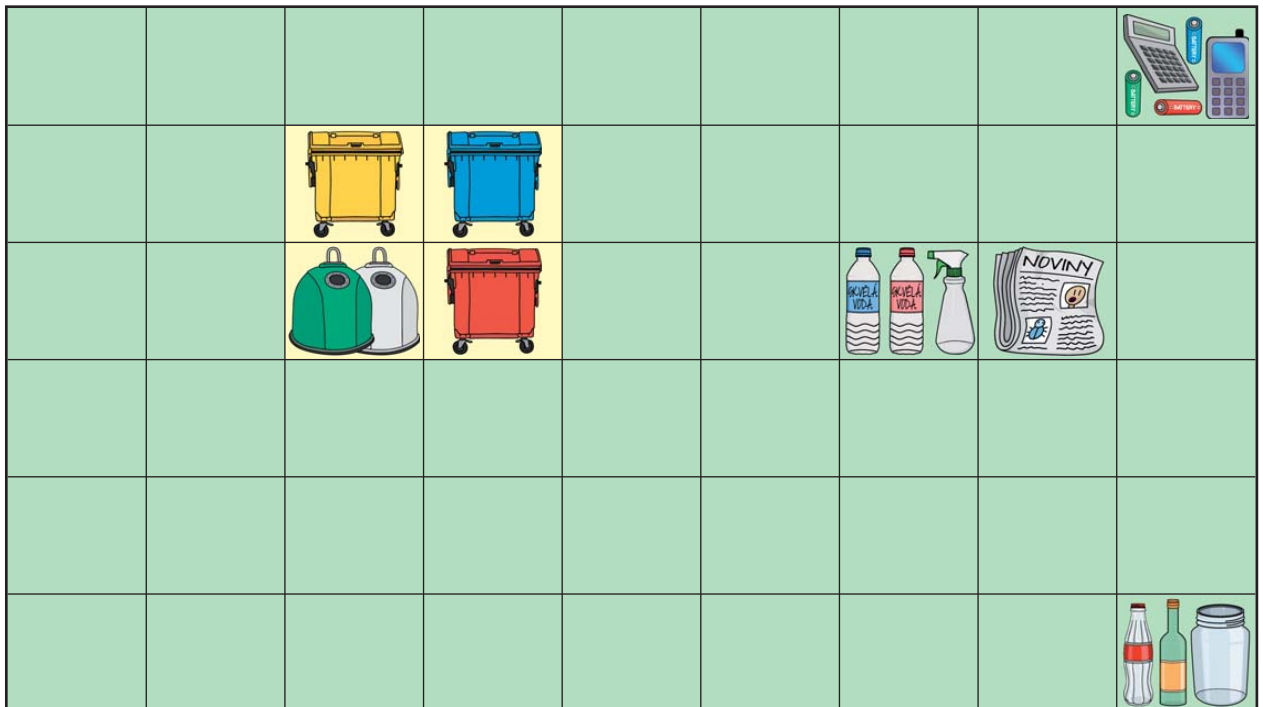
Kvítky a lístky

Osm kvítků má vedle sebe lístky, které k nim nepatří. Dokážeš každému kvítku přiřadit jeho lístek? A znáš jejich jména?

VELKÝ ÚKLID

Pomoz uklidit trávník a hodit odpadky do popelnic! Spoj odpadky s popelnicí správné barvy. Čáry probíhají středem čtverečků, mohou být vedeny pouze svisle nebo vodorovně a nesmějí se křížit. Čtverečky vždy prochází právě jedna čára.

Vybarvi políčka podle barvy teček. Znáš názvy věcí, které se skrývají na obrázku?

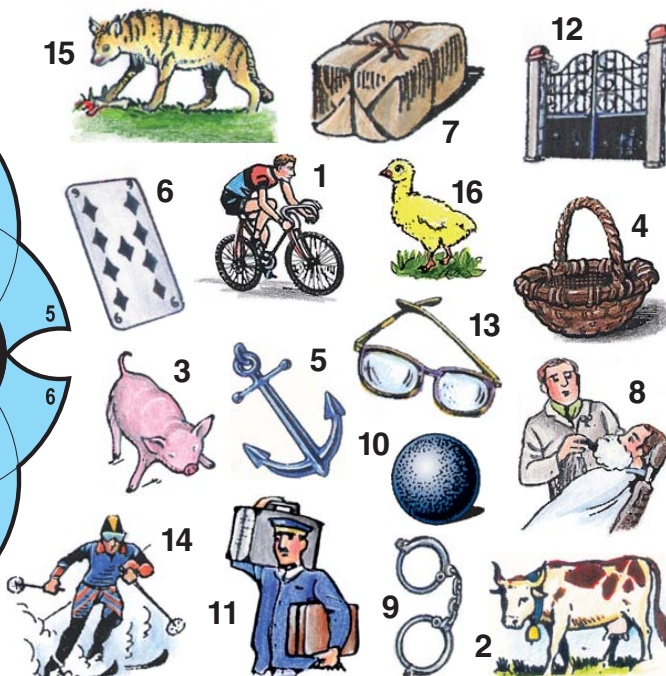
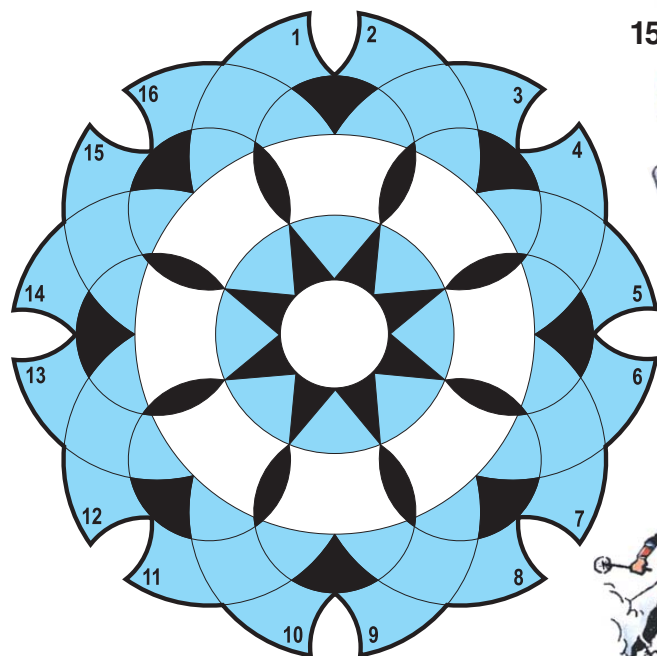
STŘEPY A STŘÍPKY

Pouze tři ze třinácti střepů na obrázku pocházejí z přesně stejné vazy, která je tu nakreslena. Které?

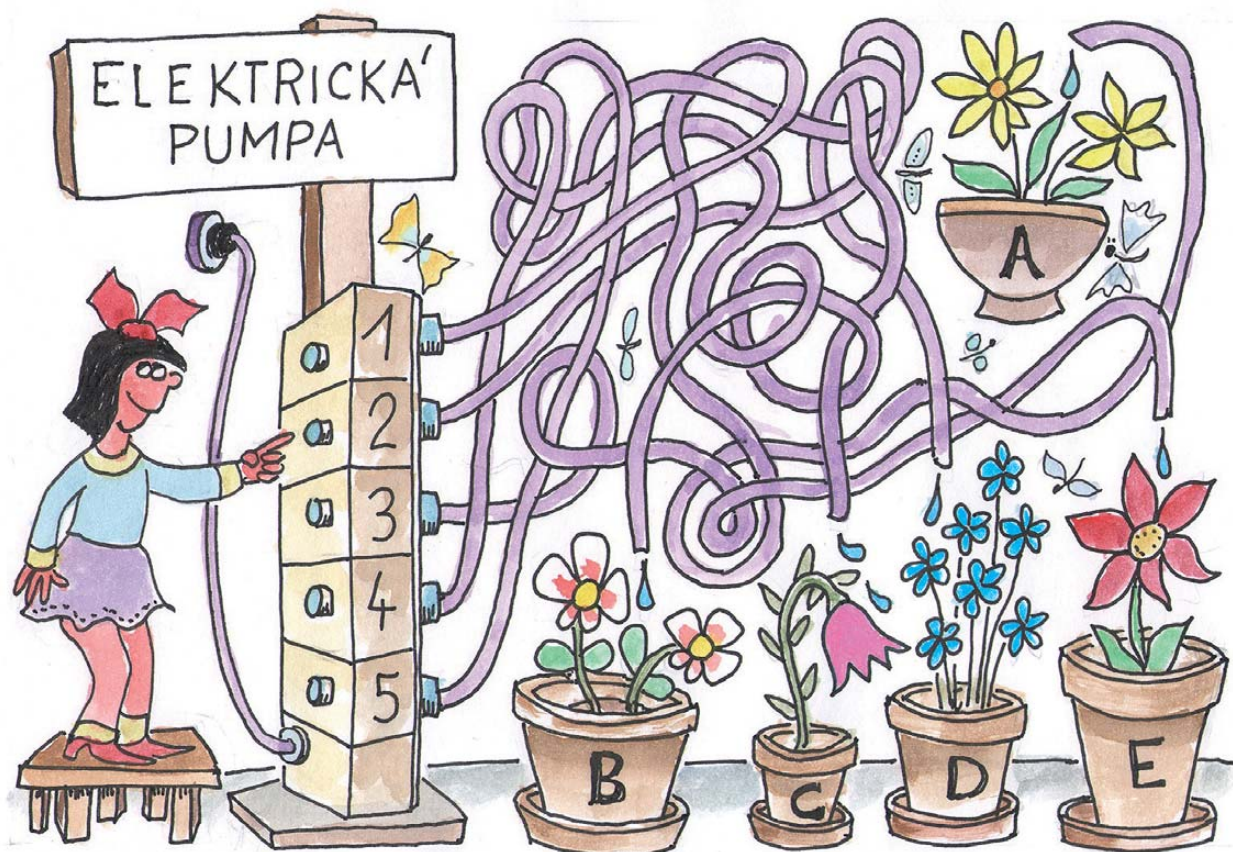
Ornamentovka

V tajence z předposledních písmen slov se skrývá pomůcka, kterou oceníš hlavně v noci.

KTERÁ KYTKA NEUVADNE?

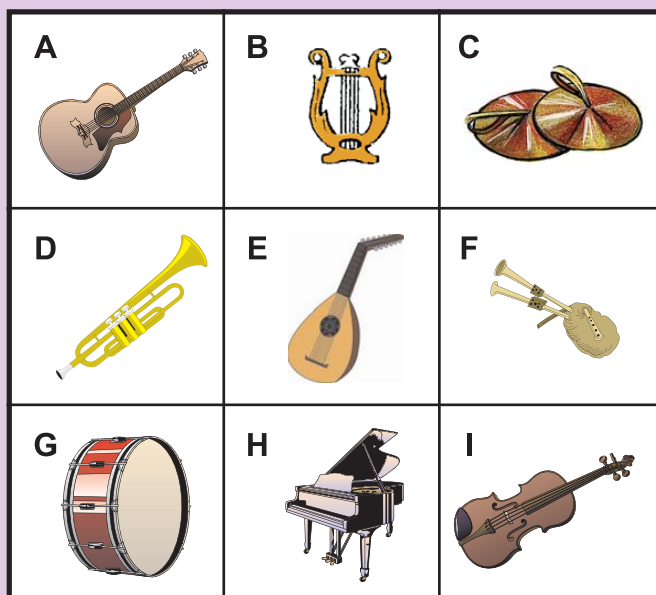
Elektřina je dobrý pomocník. Stačí stisknout tlačítko na elektrické pumpě a ta dodá vodu do hadice, která pak zalije právě tu květinu, která to zrovna potřebuje. Poznáš, jaká tlačítka je potřeba stisknout, aby byly zality ty správné květiny?

SKRÝVAČKY

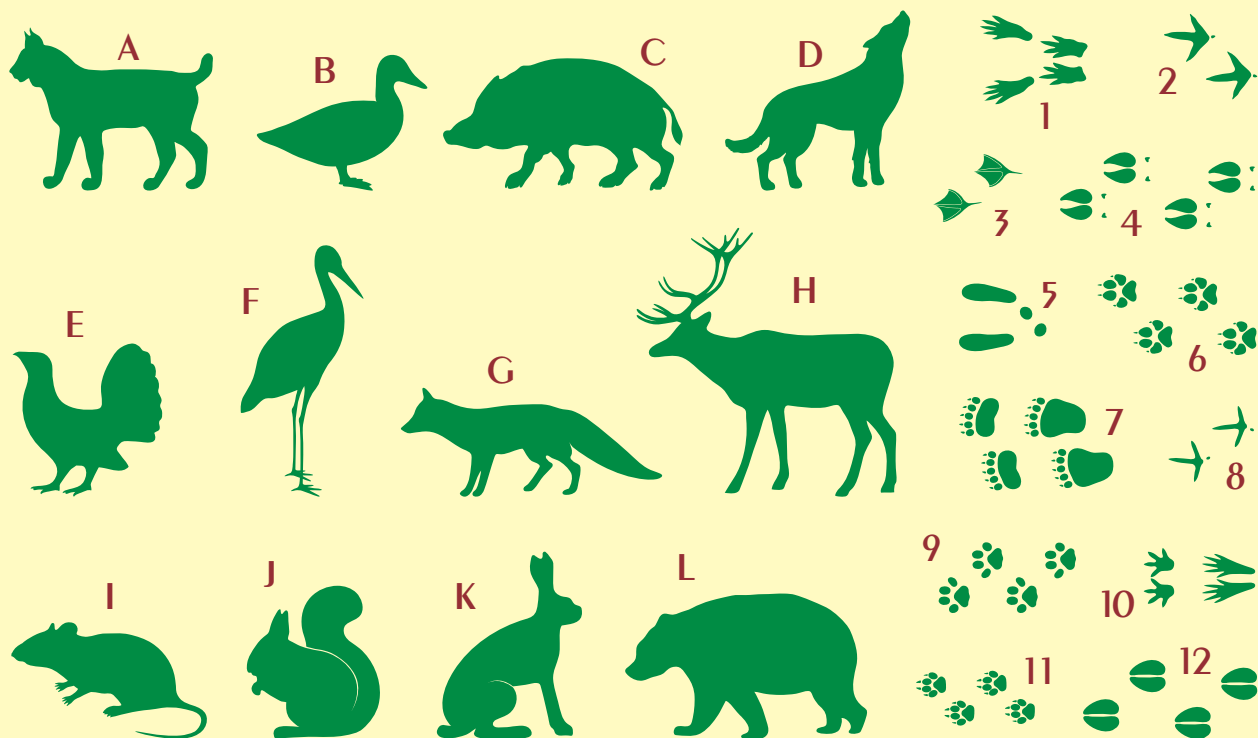
V následujících větách se skrývají názvy hudebních nástrojů – v každé větě jeden. Až je všechny odhalíš, určitě pro tebe nebude problém přiřadit k nim správně obrázky.

Kamarádky měly radost z hezkého počasí.
Na dobrou limonádu dychtivě kouká kluk.
V sudu máme dostatečnou zásobu benzínu.
V zoo se mi nejvíc líbí čápi a nosorožci.
Na soustředění v horách hráči nelyžovali.
Kamarádi mi pomohou s lepením modelu.
Statečné vojáky tarasnice nepolekala.
V létě chceme plout naší lodí do Řecka.
Máma musela látkou podložit rub kabátu.

Stopy zvířat

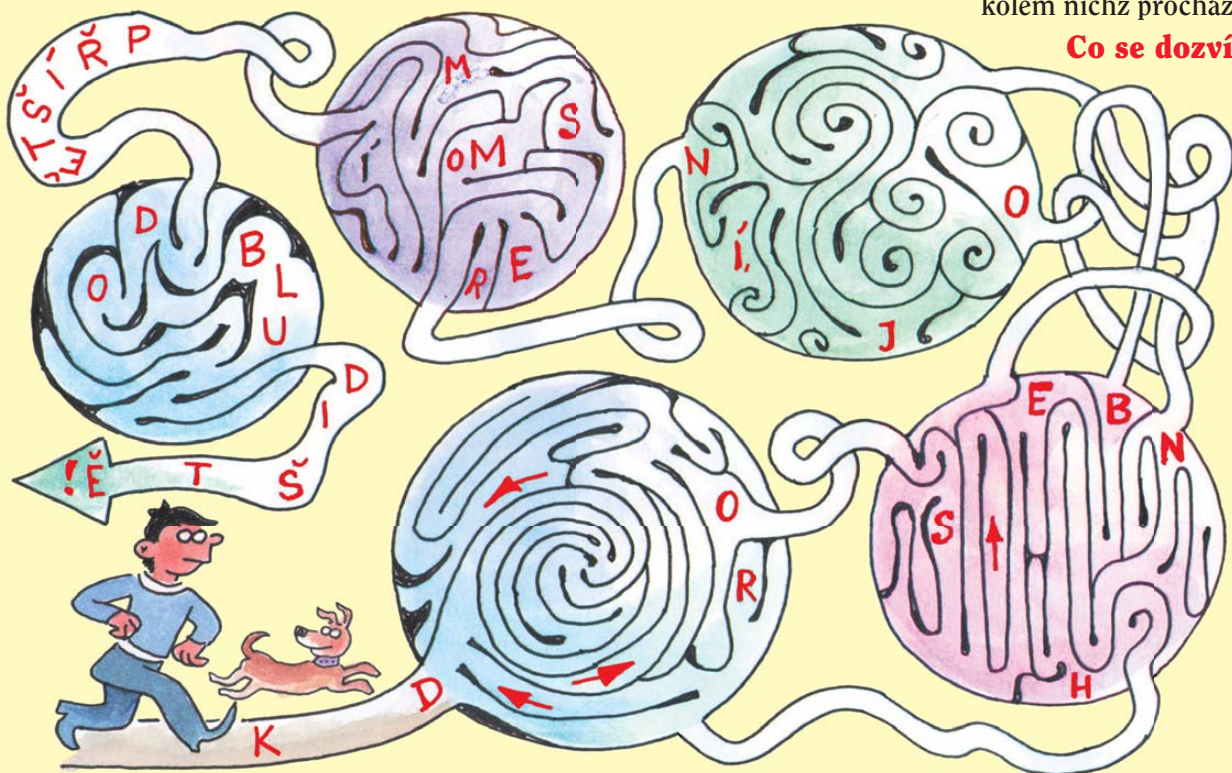
Při procházce v lese můžeš najít stopy různých zvířat. Poznáš, kterému patří? Dokážeš správně přiřadit stopy ke zvířatům na našem obrázku a pojmenovat je?

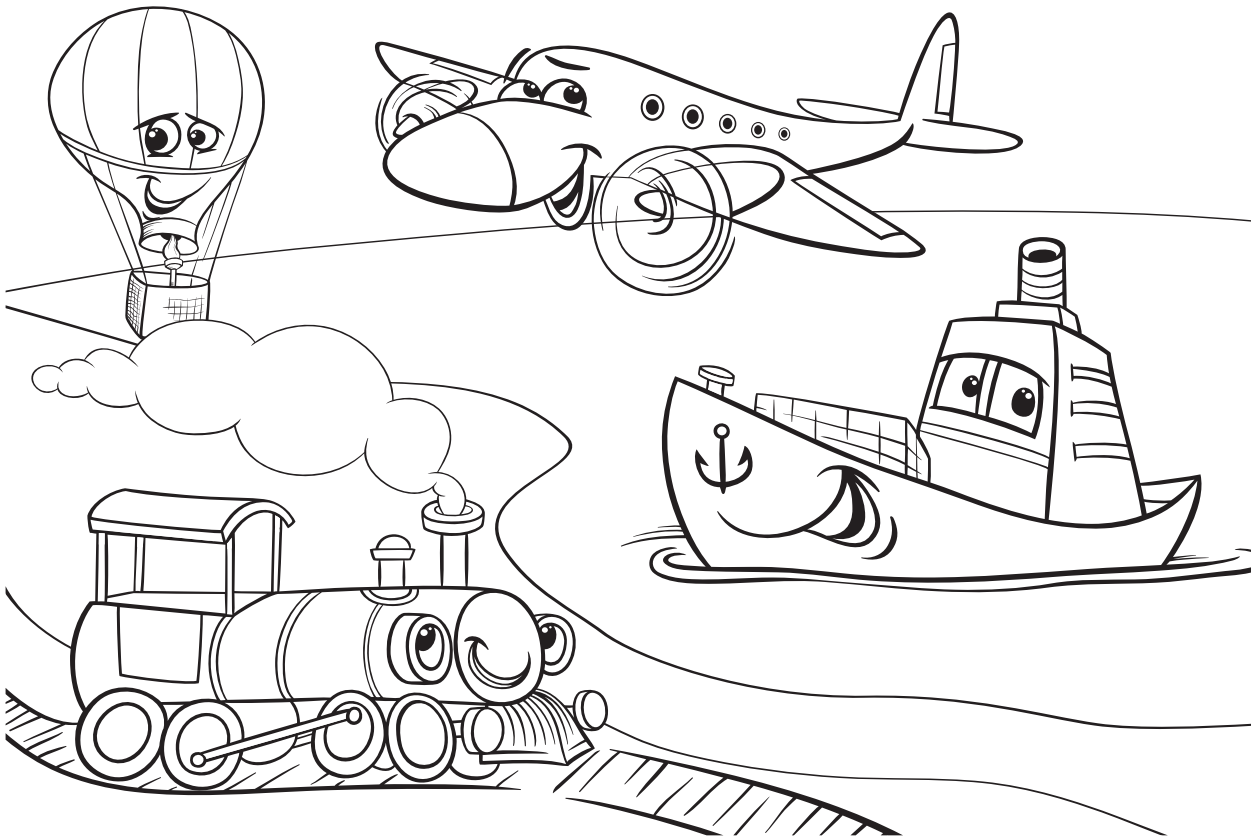
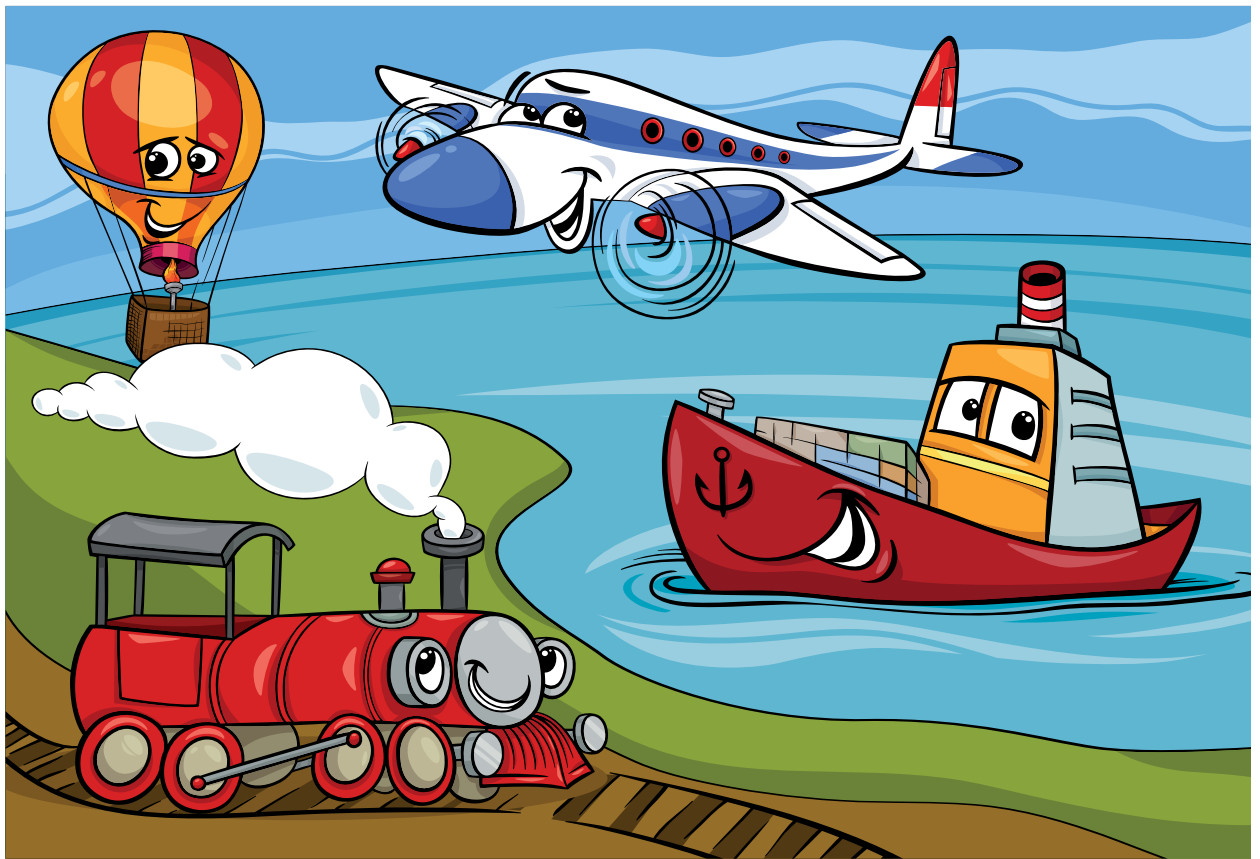

Nebojíte se v bludišti?

Aleš se nebojí. Proběhnou s Alíkem bludištěm jako blesk! Alík běží rychleji, Aleš zase dokáže přečíst všechna písmena, kolem nichž prochází.

Co se dozví?

MLÝNEK A LUCINKA

„Tatí, prosím, prosím, ještě básničku před spaním“, zaškemrala malá Lucinka, když už v pyžamku uléhala do své provoněné postýlky. Tatínek si přisedl na kraj postele a honem honem přemýšlel, na jakou básničku si vzpomene. A najednou začal přednášet říkanku, kterou si někde jako malý kluk přečetl a která mu utkvěla v paměti:

„Klape mlýnek na potoce, klapy, klapy, klapy, klap.

Dovedné má táta ruce, klapy, klapy, klapy klap!

Umíte to také tak?“

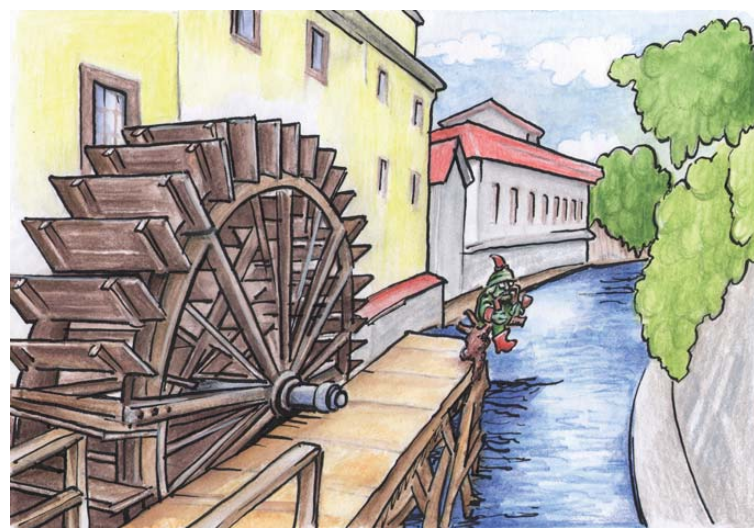
Lucinka s hlavou na polštáři pozorně poslouchala s přivřenýma očima.

A když tatínek říkanku dořekl, podívala se na něj a zeptala se: „A tatí, jak může být mlýnek na potoce a dělat klapy klap, když stojí mamince v kuchyni na lince, je zapnutý v elektrické zásuvce a vrčí, když mele?“

A vtom tatínek pochopil, že Lucinka vlastně ani neví, jako děvče

z města, jak kluci kdysi dávno na potocích dělávali mlýnky – malá vodní kola s lopatkami, která roztáčel proud vody v potoce třeba jen tak pro radost, anebo i k užitku. Proto se na Lucinku podíval a vysvětlil jí, jak si děti kdysi hrávaly a stavěly taková kola ze dřeva a klacků, která voda roztáčela. A pak jí slíbil: „Víš co? My si o víkendu uděláme dva výlety a pojedeme se na takové vodní stavby podívat.“ Lucinka se začala těšit, protože sobota byla hned následující den, tak spokojeně usnula a ve snu se snažila si představit, jak takový mlýnek na vodě vypadá.

Druhý den Lucinka nemohla nedočkavostí dospat, vzbudila rodiče, honem utíkala jako každé ráno vyvenčit svého černého pejska a u snídaně řekla rodičům, že už má sbalený batůžek na ten výlet. Dala si tam láhev s pitím, banán na svačinku a deštník, kdyby přšelo. Ale sluníčko bylo jako žlutý balón na modrém hřišti a všechno slibovalo krásný den. Sobotním městem projela Lucinka se svými rodiči a pejskem Angelou jejich modrým autem, kterému říkala „Modrásek“, velmi rychle až k řece Vltavě. Tam u starobylého Karlova mostu koupili rodiče plavební lístek na lodičku jménem Vodouch a ještě

s dalšími lidmi se posadili na dřevěné lavice u velikých oken, aby měli pěkný výhled na řeku. Kapitán celý v bílém i s námořnickou čepicí posunul páku, zatočil řídicím kolem a člun z přístaviště pod nejstarším mostem v Praze vyplul na řeku. Klidnou plavbou míjeli další parníky a lodě a Lucinka měla doslova přilepený nos na skle, jak vše pozorovala. Vedle ní natahoval svůj černý krk pejsek Angela, protože takovou podívanou ještě nikdy nezažil. Za chvíli člun Vodouch zakormidloval kapitán na druhé straně řeky do takové uzounké zátoky, kde po obou březích nebyla tráva a stromy, ale jen zdi domů omývané vlnkami řeky. „To

je Čertovka,“ řekl tatínek, a když se člun posunul o pár metrů dále, Lucinka najednou spatřila obrovské dřevěné kolo přidělané na zdi domu a to kolo se točilo! „Vidíš,“ řekl tatínek Lucince, „tohle je opravdové vodní kolo, které roztáčí proud vody, a to kolo, jak se točí, může roztáčet další kola a stroje, třeba na mletí

obilí, nebo i na výrobu elektřiny. Vymysleli to lidé kdysi dávno a dávno, a kdo ho uměl sestrojít a využít pro práci, dělal spoustu užitečných věcí pro ostatní lidi.“ Lucinka tiše kolo pozorovala, a jak se člun Vodouch otáčel na cestu zpět, tak si mohla to podivně veliké vrzající a zacákané dřevěné kolo pořádně prohlédnout.

Když se za necelou hodinku vrátili rodiče s Lucinkou a jejím pejskem zpět do auta, bylo Lucince trochu líto, že výlet končí, ale mylila se. Tatínek neotočil jejich „Modráška“ rovnou domů, ale jeli asi čtvrt hodiny a zastavili u veliké budovy s nápisem Nádraží Praha-Smíchov. Ve velké hale si koupili jízdenky a přešli podchodem na nástupiště vlakového nádraží. Nastoupili do vlaku a Lucince lezly oči z důlků. Jako děvče z města vlakem nejela ani nepamatuje a byla zvědavá, kam že to vlastně cestují. Tatínek s maminkou se jen tajemně usmívali a nechtěli nic prozradit. A pesek Angela? Ten si způsobně lehl pod sedačku a chladil si břicho, protože i ve vlaku bylo díky sluníčku hodně teplo.

Nejeli dlouho, jen tři stanice, a vystoupili na malém nádražičku s nápisem Černošice. Lucince vrtalo hlavou, kam se tady půjdou podívat, ale tatínek rychle nabral směr kupředu a za nádražím doleva, jako by přesně věděl, kam míří. Angela poslušně běžela na vodítku s nimi a oni sešli krátkou uličkou a najednou byli zase u řeky. Tentokrát to byla Berounka a vedla přes ni taková lávka jen pro chodce a cyklisty na druhou stranu. Lucinka řapkala po prkenné podlaze lávky, škvírami mezi prkny s obavami pozorovala vodní hladinu, ale nic se nestalo a po chvíli šli všichni na druhém břehu k blízkému jezu.

U něj se zastavili a Lucinka uviděla takové mříže, jak do nich vtéká voda a mizí někde v hlubině pod budovami. Z podzemí se ozýval temný hukot, a když domečky obešla na druhou stranu, uviděla, jak se voda zpěněná jako šlehačka valí zpátky do koryta řeky. „Tatí, co se tam s tou vodou děje?“ otočila Lucinka zvědavě oči k tatínkovi. „Ta voda, jak mizí za tou mříží, padá takovou šachtou dolů a tam je turbína. To je vlastně také takové vodní kolo, která voda roztáčí do veliké rychlosti, a potom ta voda pokračuje ven tak, jak jsme ji viděli zpěněnou utíkat zpátky do řeky. No a ta roztočená turbína předává svůj pohyb pomocí různých převodů, řetězů a řemenů dalším kolům a strojům, které jsou uvnitř toho domu. Jeden z nich se jmenuje dynamo. A to, jak se točí, vyrábí elektřinu, která jde tady po těch drátech potom dál na sloupy a stožáry a pomáhá lidem doma zapínat všechny možné přístroje, televize, počítače, světla a i ten mlýnek na mamčině kuchyňské lince. Takle elektřina je vlastně z vody a je to nejčistší přírodní zdroj elektřiny.“

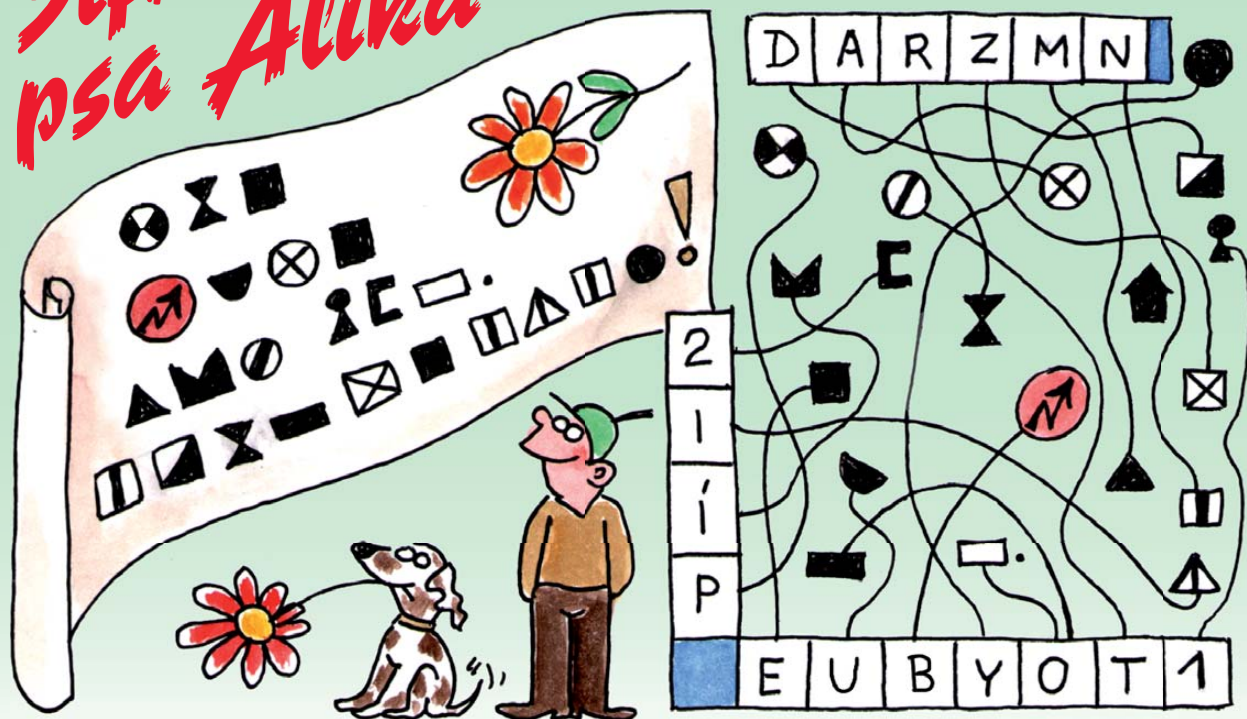

Na Lucinku to bylo trochu moc informací najednou a cestou zpátky přes lávku na nádraží o tom přemýšlela. A pak si vzpomněla, že má doma od babičky takovou baterku na kličku. A když kličkou točí, tak baterka svítí. To je vlastně také takové dynamo, jenže ho neroztáčí voda, ale ruka. A ještě si vzpomněla na staré šlapací kolo tety, které dodnes stojí na chatě na zahradě a má u předního kola takový váleček, a ten, když se přitiskne na plášť kola, tak se také roztočí a rozsvítí žárovíčku ve světlech vpředu i vzadu. To je vlastně také dynamo. Svěřila se se svými postřehy tatínkovi a ten ji pochválil, jak všechno pochopila. Mezitím zase nastoupili do vagónu, vlak přífrčel zpět do Prahy, před nádražím všichni nastoupili do „Modráška“ a přijeli spokojeni domů.

Sluníčko se pomalu chystalo ke spánku za domy, Lucinka po večeri ještě jednou vyběhla s pejskem ven a pak se chystala na spaní. Hlavou se jí honily myšlenky o vodě, o točících kolech, o dynamu a elektřině. Vedle ní odpočíval i pesek Angela. Nespál, jen mu svítily oči do tmy, ale ne kvůli dynamu a elektřině, ale odráželo se v nich světlo z ulice, kde se rozsvítily pouliční lampy. „Třeba tu svítí i ta elektřina z řeky Berounky,“ pomyslela si Lucinka a to bylo to poslední, pak usnula hlubokým a spokojeným spánkem.

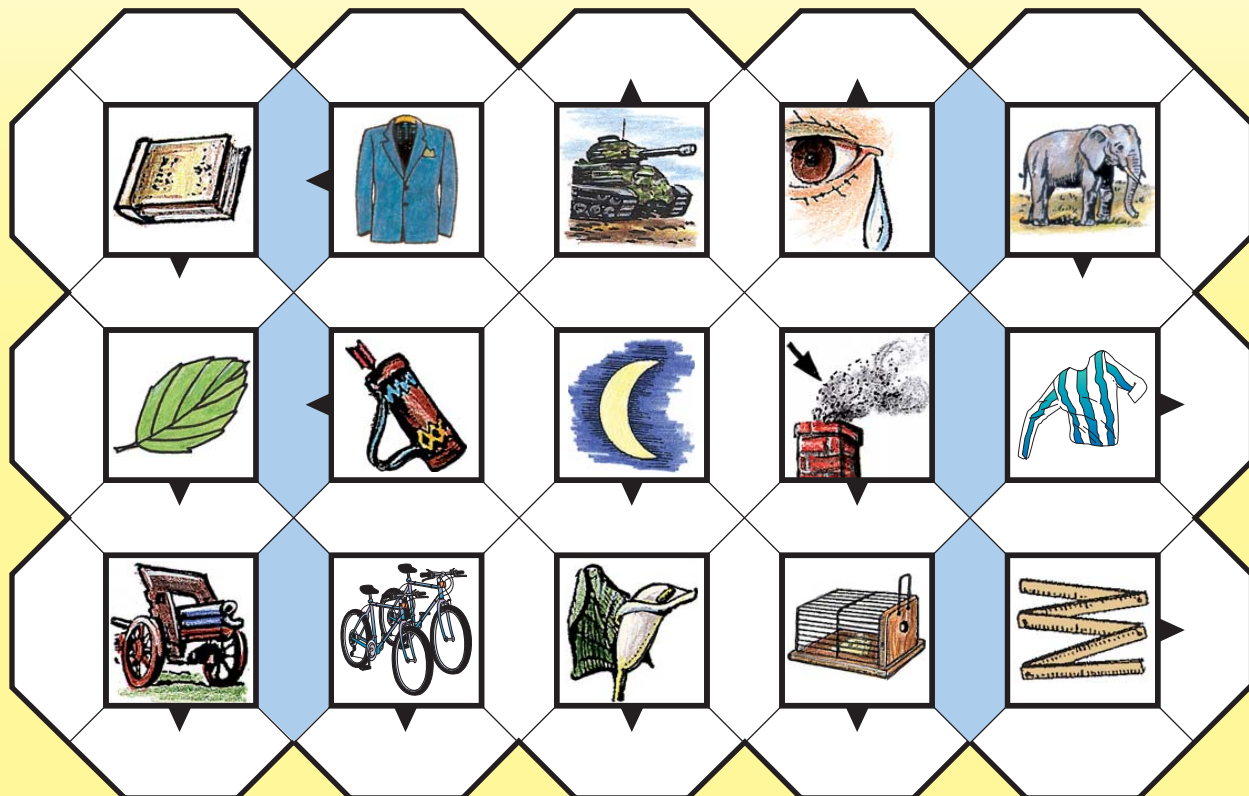
Šifra psa Alíka

Komu nese Alík květinu, to poznáte, když se vám podaří přečíst, co je napsáno tajným písmem na plakátku.

BUŇKOVKA

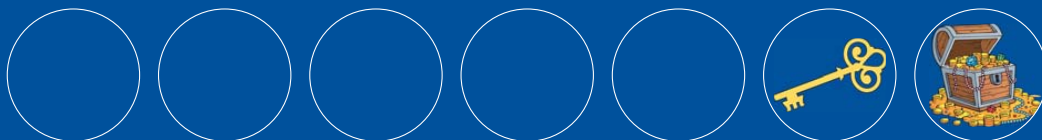
První písmeno každého slova se zapisuje do políčka označeného šipkou, zbývající písmena do dalších tří políček okolo středu buňky s obrázkem, a to ve směru chodu hodinových ručiček. Z tájenky se dozvíš, jak dlouho už se používá elektronkový vysílač.

PŘÍSTAV

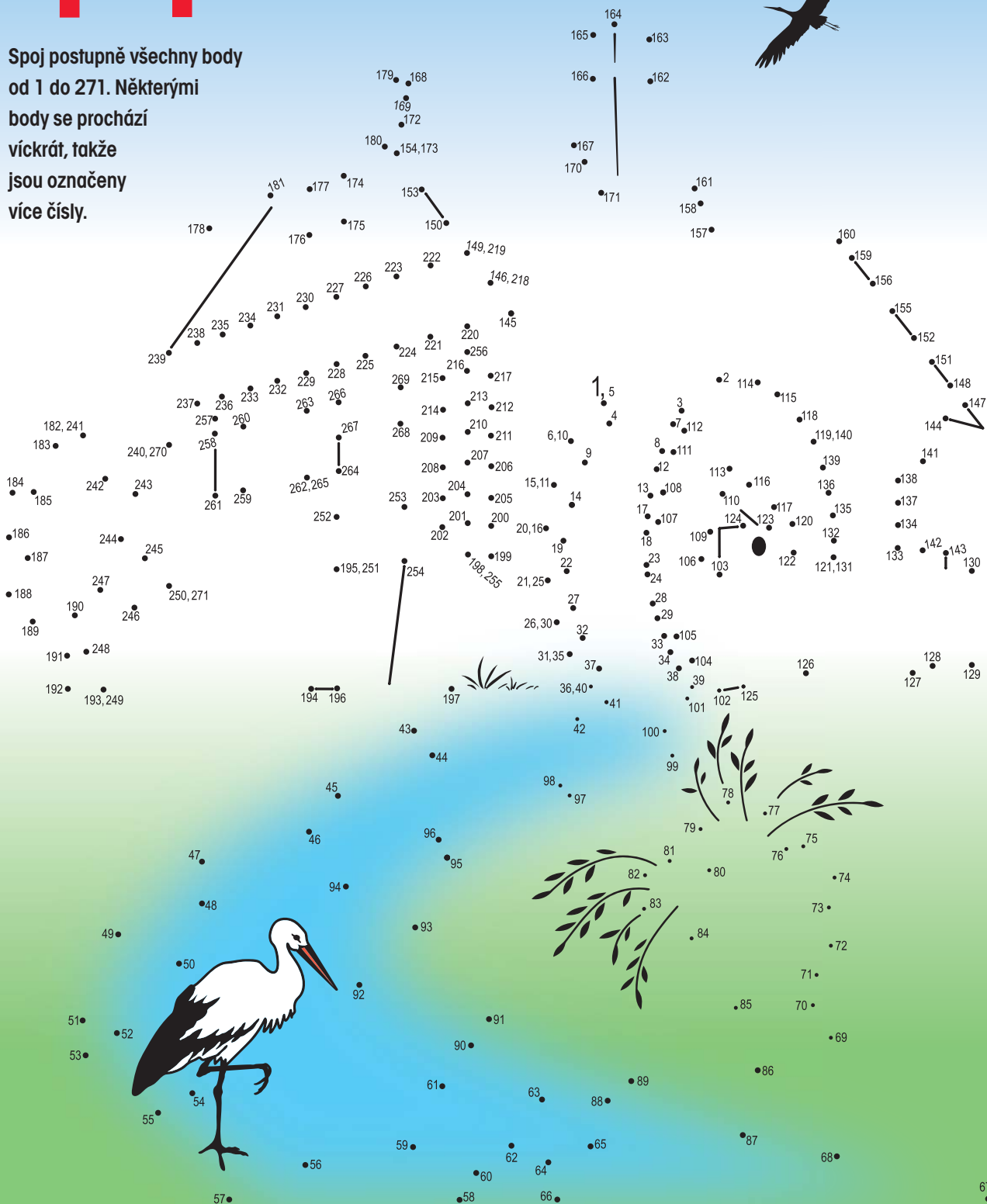
Cílem hry je nalézt poklad ukrytý piráty a přivést ho zpět do vlastního přístavu. Hraje se s figurkami z Člověče, nezlob se, kostkou a 7 kolečky-žetonu (poklad, klíč a 5 prázdných žetonů), které si vystřihnete z dolní části. Nejdříve je třeba najít klíč, s ním najít poklad a ten pak dovést do přístavu vlastní barvy. Na začátku se vystřižené žetony dají rubem nahoru (strana s otazníkem), zamíchají se a náhodně rozmístí do mapy na pole s odpovídající ikonou. Figurky se postaví do přístavu na políčka stejné barvy. Hráči se v tahu střídají, každý vždy hodí kostkou a o hodnotu na kostce popojede zvoleným směrem. Figurky se vzájemně přeskakují; nevyhazují se, ani neodsouvají z pole, s výjimkou odebrání klíče či pokladu. Pokud by hráč měl dojít na obsazené pole, zůstane stát dřív na posledním neobsazeném poli. Hráč nesmí zajet do cizího přístavu, ani jím projet (vlastním ano). Když hráč skončí tah na poli s truhlicí s otazníkem (počet kroků musí přesně vyjít), otočí žeton. Pokud je prázdný, odstraní ho ze hry. Pokud je na něm klíč, může s ním v dalším tahu odjet (vzít si ho s sebou). Když hráč najde truhlu s pokladem a nemá klíč, ponechá poklad na místě a musí nejdříve získat klíč. Pokud objeví poklad a klíč už má (přinesl si ho), žeton s klíčem odstraní ze hry a dále putuje s pokladem – ten se snaží dovést zpět do přístavu (zde opět musí krok přesně vyjít). Ostatní hráči mu mohou klíč či poklad odebrat. Dojde k tomu tak, že když hráči vyjde krok a zastaví se na poli, kde je figurka s klíčem/pokladem, odsune tuto figurku na další volné pole ve směru pohybu (u slepých cest směrem ven) a sám zaujme jeho místo na žetonu s klíčem/pokladem. Pokud je u některého žetonu z rubové strany jasné, co je za (třeba vlivem poškození), můžete je všechny přikrýt např. korunovými mincemi.

Odstřihni
spodní pruh
a vystřihni
kolečka.

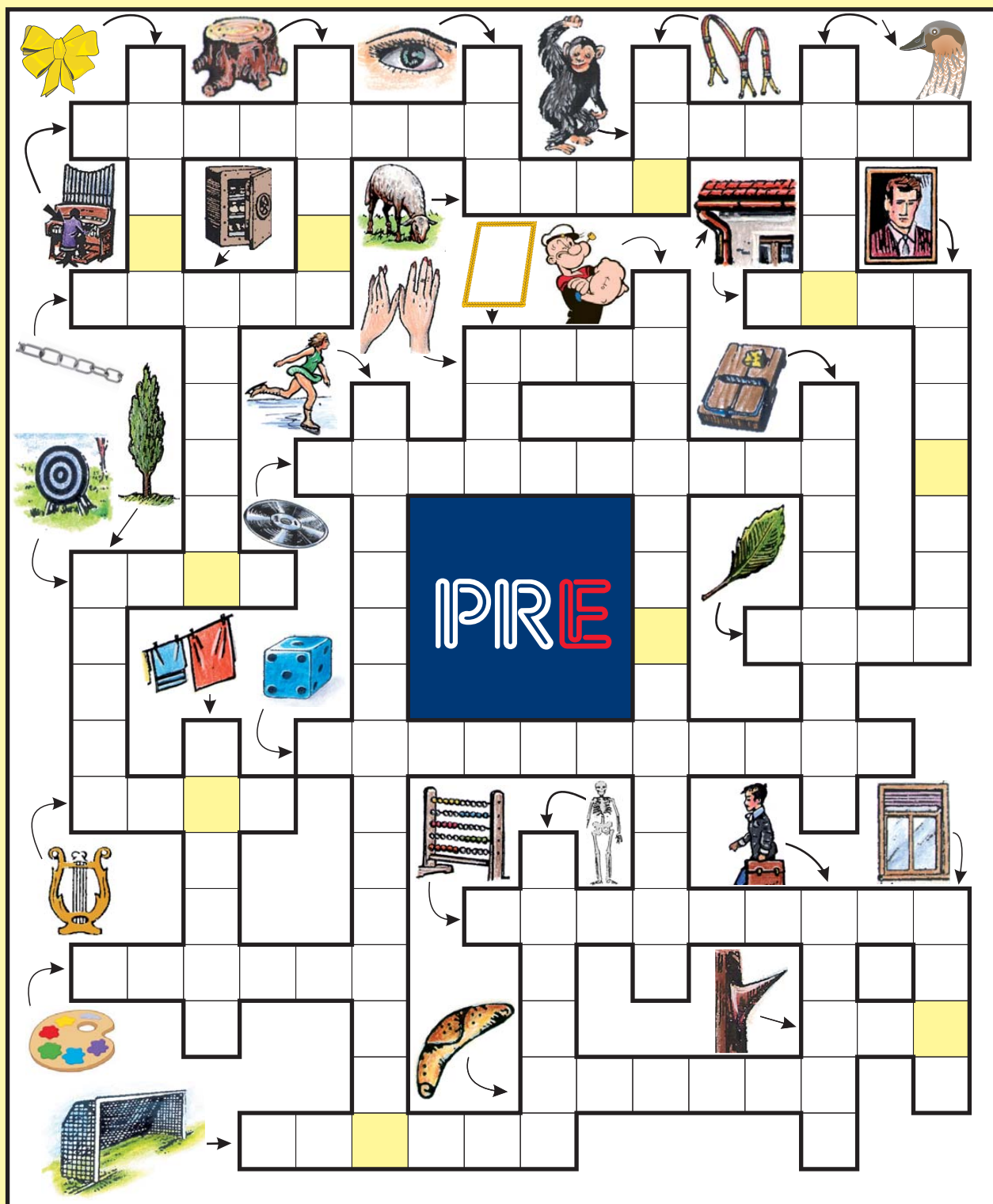
Spojovačka

Spoj postupně všechny body
od 1 do 271. Některými
body se prochází
vícekrát, takže
jsou označeny
více čísly.

KRIS-KROS ZONN-ZINN

Roku 1888 byla zbudována první městská ... (tajenka v podbarvených políčkách) v českých zemích. Pro Žižkov ji postavil František Křižík.

ČTYŘSMĚRKA

Z obrazce vyškrtěj nakreslená pojmenování, která mohou být ve čtyřech různých směrech. První stálou tramvajovou trať v Praze zprovoznil před 120 lety slavný vynálezce a technik František Křižík. Tajenky (jedna z doplněných písmen, druhá z nevyškrtaných písmen) ti prozradí, které části Prahy trať spojovala.

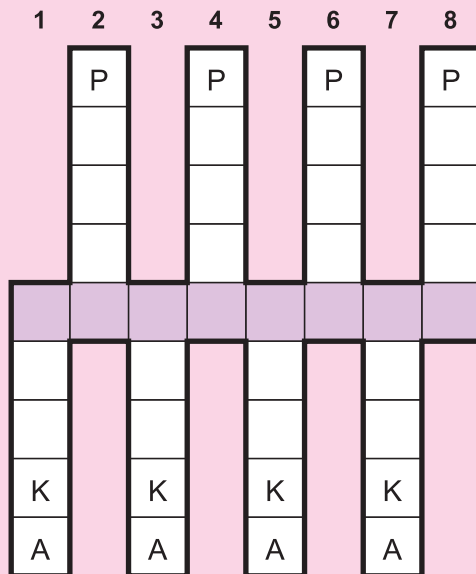
Z obrazce vyškrtěj nakreslená pojmenování, která mohou být ve čtyřech různých směrech. První stálou tramvajovou trať lavný vynálezce a technik František Křižík. Tajenky (jedna z do-
krtaných písmen) ti prozradí, které části Prahy trať spojovala.

Hřebenovka

Když se v roce 1891 konala v Praze Jubilejní výstava, František Křižík ji nejen osvětlil svými lampami, ale také zbudoval na Letné tramvajovou trať, která měřila necelý ... (tajenka).

Když se v roce 1891 konala v Praze Jubilejní výstava, Franci lampami, ale také zbudovala měřila necelý ... (tajenka).

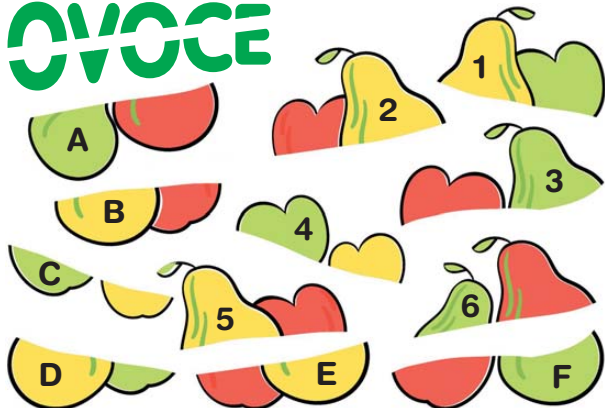

KŘÍŽOVKA

Když byla před 130 lety přestavěna restaurační ... (1. tajenka)
v Praze na Žofíně, instaloval zde Křižíkův závod přes sto svítil-
del. Elektrický proud pro ně vyráběla čtyři ... (2. tajenka).

POMŮCKA: AM, KAMP OMAR, SO			INICIÁLY SKLADA- TELE DVOŘÁKA	SLOVENSKÁ PŘEDLOŽKA		SPOJENÍ TRÁMŮ OZUBY				
							KTERÝ ČLOVĚK			
1. TAJENKA							ALKOHOL 			
ASI										
										
		AKADEMIE VĚD (zkr.) CIZÍ MUŽ. JMÉNO			NUŽE	PŘEDLOŽKA			8	
										
							TUMÁŠ	PŠT ZNAČKA AMERICIA		
DOMÁCKY NATAN				2. TAJENKA						
				VELITEL KOZÁKŮ						

OVOCE

Spáruj správně vždy dvě poloviny obrázku.

Co do spíže nepatří?

Jistě víš, jak to má ve správné spíži vypadat, a tak pro tebe bude lehké zjistit, co se do téhle spíže vloudilo omylem.

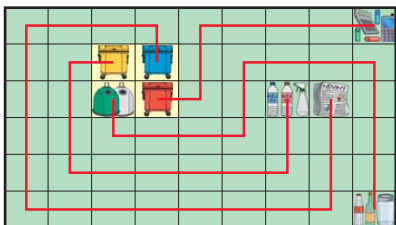
ŘEŠENÍ ÚLOH

Strana 2

Kvítky a lístky:

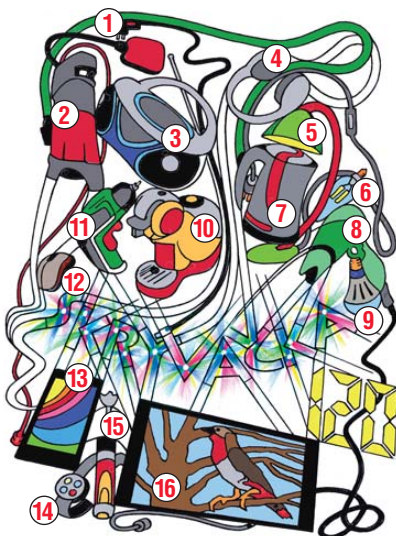
1d (sněženka), **2h** (jaterník podléška), **3f** (podběl), **4c** (fialka), **5g** (sasanka), **6e** (blatouch), **7b** (koniklec), **8a** (petrklíč)

Velký úklid:

Strana 3

Skrývačka:

1: nabíječka, 2: ponorné čerpadlo, 3: rádio, 4: sluchátka, 5: lampa, 6: výbojka, 7: varná konvice, 8: fén, 9: úsporná zářivka, 10: kávovar, 11: akuvrtačka/akušroubovák, 12: myš, 13: mobil, 14: chytré hodinky, 15: ponorný mixér, 16: televize

Strana 4

Střepy a střípky:

Jsou to střepy 5, 6 a 11.

Ornamentovka:

svítilna

Strana 5

Která kytky neuvadne?:

A1, B4, C5, D2, E3

Skrývačky:

lyra (B), dudy (F), buben (G), piano (H), činely (C), housle (I), kytara (A), loutna (E), trubka (D)

Strana 6

Stopy zvířat:

A9 (rys), **B3** (kachna), **C4** (divočák), **D6** (vlk), **E2** (tetřev), **F8** (čáp), **G11** (liška), **H12** (jelen), **I10** (myš), **J1** (veverka), **K5** (zajíc), **L7** (medvěd)

Nebojíte se v bludišti?:

Kdo se bojí, nesmí přistě do bludiště!

Strana 10

Šifra psa Alíka:

PRE bude mít 120. narozeniny!

Buňkovka:

sto let

Strana 12

Spojovačka:

Strana 13

Kris-kros:

elektrárna

Strana 14

Čtyřsměrka:

Florenc, Vysočany

Hřebenovka:

kilometr

Strana 15

Křížovka:

budova, dynamo

Ovoce:

1D, 2E, 3F, 4C, 5B, 6A

Stíny:

1D, 2H, 3I, 4E, 5A, 6C, 7F, 8B, 9G

Strana 16

Co do spíže nepatří:

(odshora) **podkolenka, knihy, sádra, míč, šnek, šíp, kelímek se zubními kartáčky, budík, bota, hřeben, autíčko**

Poslední str. obálky

Najdi devět rozdílů:

CIRKUS JE TADY!

V následujících obrázcích najdi devět rozdílů.

